

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞANLIURFA SİVEREK BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	5
7.	EKLER.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerine İlişkin Veriler	1
Tablo 2: Bütçe Gelirlerine İlişkin Veriler	1
Tablo 3: Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Tablosu.....	2
Tablo 4: Çevre Temizlik Vergisi Güncel Tarifeleri	21
Tablo 5: İller Bankası Tarafından Siverek Belediyesi 2017 Yılı Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Paylar	37

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Siverek Belediyesi tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Muhasebe sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Kurumun 2017 yılına ilişkin mali veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 1: Bütçe Giderlerine İlişkin Veriler

Eko. Kod	Giderin Türü	Bütçe Tutarı	Toplam içindeki payı (%)	Gerçekleşme Tutarı	Toplam içindeki payı (%)	Gerç. Oranı (%)
1	Personel Giderleri	22.579.252,24	15,61	17.228.540,05	16,26	76,30
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.089.850,00	2,83	2.971.160,89	2,80	72,65
3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	74.479.485,37	51,48	54.625.161,99	51,55	73,34
4	Faiz Giderleri	2.371.146,13	1,64	2.173.303,12	2,05	91,66
5	Cari Transferler	2.448.000,00	1,69	2.207.843,87	2,08	90,19
6	Sermaye Giderleri	37.441.580,21	25,88	26.244.705,08	24,77	70,10
7	Sermaye Transferleri	512.853,87	0,35	504.799,42	0,48	98,43
8	Borç Verme					
9	Yedek Ödenekler	758.832,18	0,52			
	Toplam	144.681.000,00	100,00	105.955.514,42	100,00	73,23

Tablo 2: Bütçe Gelirlerine İlişkin Veriler

Eko. Kod	Gelirin Türü	Bütçe Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Gerçekleşme Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Gerç. Oranı (%)
1	Vergi Gelirleri	25.467.000,00	21,28	6.701.693,99	8,15	26,32
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.610.000,00	3,02	1.019.239,42	1,24	28,23
4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	12.663.632,06	10,58	3.885.436,80	4,73	30,68
5	Diğer Gelirler	68.851.367,94	57,53	68.443.293,40	83,26	99,41
6	Sermaye Gelirleri	9.089.000,00	7,59	2.169.849,42	2,64	23,87
9	Ret ve İadeler (-)			-18.446,42	-0,02	
	Toplam	119.681.000,00	100,00	82.201.066,61	100,00	68,68

Tablo 3: Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Eko. Kod	Finansmanın Türü	Bütçe Öngörülen	Toplam içindeki payı(%)	Gerçekleşme Tutarı	Toplam içindeki payı(%)	Gerç. Oranı (%)
1	İç Borçlanma	25.000.000,00	100	20.439.255,02	100	81,76
	Toplam	25.000.000,00	100	20.439.255,02	100	81,76

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şanlıurfa Siverek Belediyesi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kültür Katkı Payının İlgili İdareye Ödenmemesi

Emlak vergisinin % 10'u tutarında tahsil edilen Kültür Katkı Payı ilgili idareye (Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına) ödenmediği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesine göre; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere, mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır.

6360 Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı yerlerde, belediyelerce emlak vergisi ile birlikte tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ilişkin katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılacak emanet hesaplarına yatırılacaktır.

Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12'nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevleri yerine getirmek üzere Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

Dolayısıyla kültür katkı payı ile ilgili görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılıp yürütüleceği, toplanan katkı payı tutarlarının, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacağı açıktır.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12'nci maddesinin 6'ncı fıkrasında;

"Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı

payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.” Denilmektedir.

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmeliğin “*Katkı Payı*” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarlar, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılır.

(2) Tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürü birlikte sorumludur.

...

(4) Tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılır.”

Hükümleri mevcuttur.

Bu hükümlere istinaden vatandaşın tahsil edilerek belediye hesaplarında duran toplam 366.803,93 liralık katkı payının defterdarlığa öngörülen yasal süreler içerisinde gönderilmesinin kamunun yararına olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespitte Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup , kültür katkı payı ile ilgili olarak; 30.01.2018 tarih 593 nolu yevmiye ile, 30.01.2018 tarih 597 nolu yevmiye ile, 30.01.2018 tarih 598 nolu yevmiye ile, 30.01.2018 tarih 610 nolu yevmiye ile , 30.01.2018 611 nolu yevmiye ile ödeme yapılmış olup, yine 2018 yılına ilişkin 16.02.2018 tarih 1096 nolu yevmiye ile, 2018 Şubat ayına ilişkin 15/03/2018 tarih 1763 nolu yevmiye ile, 2018 Mart ayına ilişkin 13.04.2018 tarih 2378 nolu yevmiye ile Şanlıurfa Yatırım İzleme ve Kordinasyon Başkanlığının hesaplarına yatırılmış olup, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 12’nci maddesinin 9’uncü fıkrasına göre, Şanlıurfa Yatırım İzleme ve Kordinasyon Başkanlığının hesaplarına aylık yatırılmaya devam edecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak iştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 2: Parkmetre Yerleri ve Müze Gelirlerinden Siverek Belediyesine Aktarılmayan payların takibinin yapılmaması

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından cadde ve sokaklar üzerinde parkmetre yeri olarak tespit edilen yerlerin işletilmesi neticesinde araç park yerlerine ait gelirlere ve müze gelirlerinden ilçe belediyelerine aktarılması gereken payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (f) bendi uyarınca karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletirmek veya kiraya vermek Büyükşehir Belediyelerinin yetkileri arasındadır.

Mezkûr Kanunun "*Büyükşehir Belediyesinin gelirleri*" başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde de; 7'nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si büyükşehir belediyelerinin gelirleri arasında sayılmaktadır.

Ayrıca Belediye Gelirleri yasasının mükerrer 97'inci maddesinde Büyükşehir Belediyeleri tarafından tahsil edilen müze payının yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılacağı belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (o) bendinde;

"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...) (1) belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe (...) (2) belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır." Denilerek Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmamasından kaynaklanan her türlü zarardan ilgili belediye başkanları ve saymanlar sorumlu tutulmuşlardır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015, 2016 ve 2017 yıllarında yol, cadde ve sokaklar üzerinde araç park yeri olarak tespit edilen yerlerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden ve müze gelirlerinden Siverek Belediyesine herhangi bir pay aktarılmadığı görülmüştür. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden edinilen hasılat bilgilerine göre yol üzerlerinde araç park yeri olarak işletilen yerlerden elde edilen gelir 2015 Yılında 390.000,00 TL, 2016 Yılında 419.671,50 TL, 2017 Yılında 427.276 TL'dir. Üç yıl için ilçe belediyelerine aktarılması gereken toplam tutar ise $(390.000 + 419.671 + 427.276) / 2 = 618.474$ TL'dir. Siverek Belediyesine nüfus oranı itibarıyla 80.000,00 TL (PARKOMETRE) + 4.354,00 TL (MÜZE) olmak üzere toplam 84.354,00 TL gelir kaybına uğramıştır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü tutarlar ayrıca hesaplanmalıdır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmaların yapılarak gelirlerin takibinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespite Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, parkmetre yerleri ve müze gelirlerinden Siverek Belediyesine aktarılmayan paylarla ilgili olarak 08/05/2018 tarih 202 sayılı Mali Hizmetler Müdürlüğünün Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına yazısıyla istenmiş olup, yazımız ekinde sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 3: Denetim Görevini Yerine Getirmeyen Yapı Denetim Kuruluşlarının İl Yapı Denetim Komisyonuna Bildirilmemesi

Denetiminden sorumlu olduğu yapıların, projesine ve ilgili standartlara uygun olarak tamamlanmasını sağlamayan yapı denetim kuruluşlarının, idari yaptırım uygulanmak üzere İl Yapı Denetim Komisyonuna bildirilmediği tespit edilmiştir.

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 2'inci maddesinde;

“Yapı denetim kuruluşları aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Proje müelliflerince hazırlanan, yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini ilgili mevzuata göre incelemek, proje müelliflerince hazırlanarak doğrudan kendilerine teslim edilen uygulama projesi ve hesaplarını kontrol ederek, ilgili idareler dışında başka bir kurum veya kuruluşun vize veya onayına tabi

tutulmadan, ilgili idareye uygunluk görüşünü bildirmek.

...

c) Yapının, ruhsat ve ekleri ile mevzuata uygun olarak yapılmasını denetlemek.

...

g) Ruhsat ve eklerine aykırı uygulama yapılması halinde durumu üç iş günü içinde ilgili idareye bildirmek

h) Yapının ruhsat eki projelerine uygun olarak kısmen veya tamamen bitirildiğine dair ilgili idareye rapor vermek” denilerek yapı denetim kuruluşlarının görevleri hüküm altına alınmaktadır.

Yukarıda yer verilen kanun hükümlerine göre; yapı denetim kuruluşları yapının inşa edilmesine ilişkin bütün süreçlerde aktif olarak yer almaktadır. Kuruluşlar sırasıyla; hazırlanan uygulama projelerinin mevzuata uygunluğunu kontrol ederek uygun görüş vermekte, yapının inşasının bu projelere göre tatbik edilmesini kontrol etmekte, projelere aykırı yapılan uygulamaları ilgili idareye (belediye) bildirmekte ve yapı projeye uygun olarak tamamlandığında ilgili idareye rapor vermektedirler. Kuruluşlar denetim görevini yerine getirdiği takdirde, yapının inşasının herhangi bir aşamasında meydana gelmesi muhtemel; proje müelliflerince yapılan çizim ve hesaplama hatalarının, işçilik hatalarının ve standartlara uygun olmayan malzeme kullanımının önüne geçilebilecektir.

Kanun’un 5’inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“İlgili idare; yapı denetimi hizmet sözleşmesinde yer alan hükümlere, yapı sahibinin uymaması halinde yapı tatil tutanağı düzenleyerek inşaatı durdurur, yapı denetim kuruluşunun uymaması halinde ise yapı denetimi komisyonuna bildirimde bulunur.” hükümleri yer almakta, Yapı denetim komisyonları ve görevlerinin anlatıldığı 4’üncü madde de ise; İl Yapı Denetim Komisyonlarının yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verilmesi hariç Kanun’da belirtilen diğer görevleri yapacağı ifade edilmektedir.

Bu hükümlere göre; yapı denetim hizmet sözleşmesinin konusunu teşkil eden eklerden uygulama projesine riayet edilmemesinin İlgili İdare (belediye) tarafından tespiti halinde, İlgili İdare Yapı Denetim Komisyonuna bildirimde bulunacak, Yapı Denetim Komisyonu ise aykırılığın niteliğine göre Kanun’da belirtilen idari yaptırımları uygulayacaktır.

Ancak idare kayıtları incelendiğinde, bulgu 17’de ayrıntılı olarak bahsedildiği üzere, asansör uygulama projesine uygun şekilde inşa edilmeyen yapılar olduğu anlaşılmıştır. Başka bir ifadeyle, yapı denetim kuruluşları, proje ve eklerine uygun olarak inşa edilmesinden sorumlu oldukları yapıları denetlememiştir. 2017 yılında inşasının tamamlanması üzerine 3194 sayılı İmar Kanunu gereği yapı kullanma izni belgesi almak için İdare’ye müracaat eden yapı sahiplerinin yapıları, İdare’nin denetim ekiplerince ilgili mevzuata göre incelenmiş, asansör uygulama projelerine ve mevzuata aykırı tamamlanan 43 adet yapı olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine, İdare tarafından İl Yapı Denetim Komisyonuna bildirimde bulunmak yerine bu yapıların asansör uygulama projelerinin ilgili mevzuatlarda belirtilen standartlara aykırı şekilde değiştirilmesine izin verilmiş ve yapı denetim kuruluşlarına uygulanacak yaptırım dolaylı olarak engellenmiştir.

Kanun’un 8’inci maddesinde, tespit edilen fiil ve hallerin durumuna göre uygulanacak idari yaptırımlar;

“ç) Hataların yapının taşıyıcı sistemini etkilememesi kaydı ile 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) veya (c) ile (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, tespiti konu olan yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedelinin %20’si kadar idari para cezası verilir

g) Aşağıda belirtilen;

1) Hataların yapının taşıyıcı sistemini etkilemesi hâlinde 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) veya (c) ile (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmemesi,

2) 3 üncü maddenin beşinci fıkrasının birinci cümlesi hükmüne aykırı hareket edilmesi,

3) Yapı denetim kuruluşuna son bir yıl içinde üç defa idari para cezası uygulanması,

hâllerinde, cezayı gerektiren fiil ve hâlin, yetkililer tarafından yapılan inceleme ve denetimlerle tespit edilip öğrenilmesinden veya son idari para cezasının tebliğinden itibaren İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.” Şeklinde düzenlenmektedir.

İdare’nin Yapı Denetim Komisyonu’na bildirim yapmadığı 43 adet yapının, yapı denetim hizmet sözleşme bedelleri toplamı 781.053,18 TL’dir. Yani idare tarafından bildirimde

bulunulmaması neticesinde, Bakanlık tarafından verilmesi muhtemel yüzde yirmi oranına tekabül eden toplam 156.210,36 TL idari para cezası verilememiştir. Bu durum, hem Yapı Denetim Hakkında Kanun'un amacına ulaşmasını hem de Kanunla verilen denetleme görevini yerine getirmeyen kuruluşların ceza almasını engellemektedir.

Sonuç itibariyle, İdare yetkilileri mezkûr Kanun'da verilen yükümlülüklerini yerine getirmek için, bulgu konusu yapılardan sorumlu yapı denetim kuruluşlarını İl Yapı Denetim Komisyonuna bildirmeli ve mevzuata uygun işlem tesis edilmesini sağlamalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "1-01.10.2017 tarihinde yürürlüğe giren İmar Yönetmeliğinden önce yürürlükte olan İmar Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde (Değişik fıkra RG-01/06/2013-28664); " İmar planına göre kat adedi 3 olan binalarda asansör yeri bırakılmak, 4 ve daha fazla olanlarda ise asansör tesis edilmek zorundadır. İskan edilen bodrum katlar dahil kat adedi 4 ve daha fazla olan binalarda asansör yapılması zorunludur. Daha az katlı yapılarda da asansör yapılabilir" denilmektedir. Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, asansörlerin bodrum kata (iskan edilmesi istisnası haricinde) indirilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle, encümen kararına istinaden mevzuatına uygun olarak tadilat işlemi tesis edilmiştir. Temel kirişlerinin kuyu dibine denk gelmesi, kuyunun dibinde su çıkması ve bu suyun kesilememesi sebebiyle, bodrum kata indirilemeyen asansörler, encümen kararına istinaden ceza kesilmek suretiyle tadilat projeleri de çizdirilerek işlem tesis edilmiştir.

2- Asma katlarda projede durak kapısı olduğu halde uygulamada durak kapısı bırakılmaması konusu ile ilgili olarak, TSE standartları mevzuatı ve İmar Yönetmeliğine göre mesken girişi bulunmayan asma katlara durak kapısı bırakılması zorunluluğu olmadığından encümen kararına istinaden, mevzuatına uygun olarak tadilat işlemi tesis edilmiştir.

3- Diğer kabin ölçüsü ve kapı genişliklerinin projeye uymaması ile ilgili olarak da, alınan encümen kararlarına istinaden yapılan tadilatlar için iştirak ettiğimizi ve ilgili yapı denetim firmalarını İl Yapı Denetim Komisyonuna bildirerek gerekli işlemi tesis edeceğimizi bildiririz." Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare cevabında, bulgumuzda belirtilen hususlara kısmi olarak iştirak etmekle birlikte, bir kısım yapılar için yapılan uygulamaların mevzuat içerisinde olduğunu iddia etmektedir. Ancak, bulgumuzda vurgulanan yalnızca Asansör Yönetmeliğine riayet edilmemesi değildir. Bulgumuzda, yapı denetim firmalarının denetim ve kontrol faaliyetlerini sağlıklı bir

şekilde yürütmeleri sonucunda; yapının proje ve eklerine uygun olarak tamamlanamaması ve proje tadilatına ihtiyaç duyulmasından da bahsedilmektedir. İdare'nin cevabında belirttiği “suyun kesilememesi ve temel kirişlerin kuyu dibine denk gelmesi” gibi problemler, hatalı imalat uygulamalarından yani yapı denetim firmalarının denetim ve kontrol konusundaki zafiyetlerinden kaynaklanmaktadır. İdare bulgu konusu hususların gereğini yerine getirirken bu durumu göz önünde bulundurmalıdır.

Sonuç olarak, ilgili firmaların İl Yapı Denetim Komisyonuna bildirileceği belirtilse de henüz somut bir adım atılmamıştır. İdare tarafından gereğinin yapılıp yapılmadığı denetim ekibimizce takip edilecektir.

BULGU 4: 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na Aykırı Olarak Pazarlık Usulü ile İhale Yapılması

Siverek Belediyesi'ne ait bazı yerlerin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Encümenin Görevleri” başlıklı 34'üncü maddesinin (g) bendine (*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralınmasına karar vermek*) istinaden 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun pazarlık usulüyle kiralandığı görülmüştür.

Ancak; bahse konu kiralama, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesine istinaden pazarlık usulüyle yapılması mümkün değildir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinde; “*Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.*”,

36'ncı maddesinde; “*Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.*”,

51/g maddesinde; “*Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralınması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralınması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, ...*” hükümlerine yer vermiştir.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği

olarak, Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan Kapalı Teklif Usulünün "Esas" usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Kaldı ki; yukarıda zikredilen işletme işine ait ihalenin, Kanunun 51/g maddesi kapsamında pazarlıkla yapılması mümkün değildir. Zira 51/g maddesi; Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisine izin vermekte ve dolayısıyla Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için söz konusu hüküm doğrultusunda pazarlık ihalesi yapılması mümkün görünmemektedir.

Her ne kadar, 2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesi; belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanundaki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de, "Devletin özel mülkiyetindeki" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" ifadelerinden; Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların değil, bilakis Hazineye ait olan taşınmazların tarif edildiği hususu aşıkârdır.

Nitekim Danıştay 13'üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında; "Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı Yasa'nın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu" hususu hüküm altına alınmıştır.

Öncelikle, 5393 sayılı Belediye Kanunu uyarınca Belediye; belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip olan ve "Devlet" tüzel kişiliğinden ayrı bir kamu tüzel kişiliğini ifade etmektedir. Bu nedenle, Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların "Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malları" ile "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Kanun'un diğer maddelerinde ifade edilen "idare" kavramı yerine bu maddede "Devlet" kavramı kullanılmıştır. Aynı Kanun'un diğer maddelerinde, hatta aynı maddenin diğer bentlerinde (mesela (f) bendinde) Kanun'a tabi kurumlar için idare kavramı kullanılırken (g) bendinde "idarelerin özel mülkiyetinde" kavramı yerine "Devletin özel mülkiyetinde" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan" kavramlarının kullanılması idare kavramından başka bir mana ve içeriği ifade ettiğini açıkça göstermektedir.

2886 sayılı Kanun'un 74'üncü maddesi gereğince, Hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile belirlenecektir.

Söz konusu madde kapsamında yayımlanmış olan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Yönetmelik'in amacının, Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması, kiraya verilmesi, ön izin verilmesi ve üzerlerinde irtifak hakkı kurulması, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, ön izin ve kullanma izni verilmesi ile ecrimisil ve tahliye işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde ise;

"f) Hazine: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını,

g) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz: Tapuda Hazine adına tescilli taşınmazları,

ğ) Hazine taşınmazı: Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri" hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında KHK'nın "Milli Emlak Genel Müdürlüğünün Görevleri" başlıklı 13'üncü maddesinin (a) ve (b) fıkralarında;

"a) Hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürütmek,

b) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve

bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak” Milli Emlak Müdürlüğü’nün görevleri arasında olduğu açıkça teyit edilmektedir.

Ayrıca, yukarıda belirtilen Danıştay 13 üncü Dairesinin Kararına ilave olarak Danıştay 8’inci Dairesinin 21.11.2001 tarih ve E:1999/5091, K: 2001/5181 sayılı Kararında da aynı husus bir kez daha teyit edilmiş ve söz konusu kararda; “Kayseri İli, Tomarza İlçesi, Pusatlı Köyü sınırları içinde Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlarda AR:71511 sayılı maden arama ruhsatı sahibi olan davacının, madencilik faaliyeti için izin verilmesi yolundaki başvurusunu, maden arama yapılabilmesi ve faaliyette bulunulabilmesi için hazineye ait ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin 2886 sayılı Yasanın 51/g maddesi uyarınca pazarlık usulü ile kiralanması gerektiği koşuluna bağlayan Tomarza Kaymakamlığı işleminin iptali istemiyle açılan davada; 178 sayılı KHK’nın 543 sayılı KHK ile değişik 13/b maddesinde; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin Milli Emlak Genel Müdürlüğüne kiraya verileceği, 2886 sayılı Yasanın 51/g maddesinde de, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanmasının pazarlık usulüyle ihalesinin yapılabileceği, 202 seri nolu Milli Emlak Genel Tebliğinin IV Bölümünde de, Hazinesinin özel Mülkiyetinde ya da Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların Bakanlıktan önceden izin alınmak suretiyle 2886 sayılı Yasanın 51/g maddesine göre pazarlık usulü ile ruhsat sahiplerine kiraya verileceği yolundaki hükümler karşısında, faaliyet izni verilmesi için anılan taşınmazların pazarlık usulü ile kiralanması yönündeki işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davayı reddeden Kayseri İdare Mahkemesinin 12.10.1999 gün ve 693 sayılı kararının; hukuka aykırı olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemine karşın İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı gerekçenin usul ve Yasaya uygun olduğu ve bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına” oybirliği ile karar verilmiştir.

Yukarıda sayılan nedenlerle, 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesinin (g) bendinde belirtilen Devletin özel mülkiyetindeki taşınmaz kavramının, hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazları ifade ettiğini kabul etmek gerekir. Dolayısıyla belediyelerin söz konusu maddeden yararlanarak pazarlık usulü ile kendi mülkiyetinde yer alan taşınmazları kiraya vermesi veya üzerlerinde gayri ayni hak tesis etmesi hukuka aykırıdır. Bu nedenle söz konusu encümen ve meclis kararlarının iptal edilerek söz konusu yerlerin tekrar ve doğru usullerle ihale edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Belirtilen tespite Emlak İstimlak Müdürlüğü olarak iştirak ettiğimizi, kira sözleşmeleri sona erecek tüm kiraya verilen yerlerin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 46 ncı maddesine göre işlem yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 5: Anahtar Teslim Götürü Bedel Sözleşme Yaptırılması Gereken Yapım İşlerinin Birim Fiyat Sözleşme ile Yaptırılması

İdare’nin, mahiyeti itibariyle uygulama projesi hazırlanması gereken yapım işlerini anahtar teslim götürü bedel yerine teklif birim fiyat almak suretiyle ihale ettiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 4’üncü maddesinde;

“Kesin proje: Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

Uygulama projesi : Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,... ifade eder” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanun’un “İdarenin uyması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’inci maddesinin ilk fıkrasının c) bendinde;

*“Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz... Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. ...”*denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, yapım işlerinde esas olan ihaleye çıkılmadan önce yapının bütün ayrıntılarının gösterildiği uygulama projelerinin

hazırlanmasıdır. Madde metninde tahdidi olarak sayılan hallerde, uygulama projesi hazırlanması zorunluluğuna istisnalar getirilmiştir. Fakat istisnai hallerde dahi bina işleri için uygulama projesi hazırlanması şartı korunmuştur. Uygulama projesi hazırlanan yapım işlerinin ise anahtar teslim götürü bedel teklif alınarak ihale edilmesi mecbur kılınmıştır. Bir yapım işinin Kanun'da sayılan sebeplerden ötürü uygulama projesi yapılamayan kısımlarının, ancak karma sözleşmeler marifetiyle birim fiyat teklif alınarak ihale edilebileceği açıklanmıştır.

Kamu İhale Kurulu' da, uygulama projesine dayalı anahtar teslim götürü bedel yerine birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işlerinin iptal edilmesi gerektiğine dair birçok emsal karar almıştır. (2005/UY. Z-1240 sayılı karar, 2004/UY. Z-1335 sayılı karar)

Bir yapım işinde, sözleşme imzalandıktan sonra taraflar arasında çıkabilecek hukuki ihtilafları engellemek ve işin her türlü ayrıntısının şüpheye mahal bırakmayacak netlikte olmasını sağlamak için uygulama projesi hazırlanmalıdır. Dolayısıyla bu projelere ilişkin çalışmalar ayrıntılı, bilimsel ölçütlere dayalı ve ihtiyaca uygun şekilde itina ile yapılmalıdır.

İdare tarafından ihale edilen yapım işleri incelendiğinde, anahtar teslim götürü bedel sözleşme imzalanması gereken işlerde birim fiyat sözleşme imzalandığı görülmüştür. İdare yetkilileri bu duruma gerekçe olarak söz konusu işlerin uygulama projelerinin olmamasını ve muhtemel proje değişikliklerini göstermişlerdir.2017 yılında imzalanmış veya devam eden sözleşmeye bağlı işlerden; Park Yapımı İşi (2016/426449), Siverek, Fırat Mahallesiinde 1 Adet Yüzme Havuzu Ve Sosyal Tesis Yapım İşi (2017/187978), Sodes Parkı İçerisinde İdare Binası Yapım İşi (2017/448784), Mesire Alanı Yapım İşi (2017/256818) uygulama projesi olmayan yani anahtar teslim götürü bedel ile imzalanmayan işlere örnek verilebilir.

İdare'nin yukarıda sayılanlarda dâhil anahtar teslim götürü bedelle ihale ettiği hiçbir yapım işi bulunmamaktadır. Başka bir ifadeyle, yapılacak işler ayrıntılı olarak tasarlanmadan ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılmakta dolayısıyla iş mecburen birim fiyat teklif alınarak ihale edilmektedir. Teklif alınan iş kalemleri ve miktarlarının bir kısmı tahmini olarak belirlenmekte ve bu da proje değişikliklerine ve süre uzatımlarına sebep olmaktadır.

Sonuç olarak, İdare'nin Kanun ve düzenleyici kurul kararları doğrultusunda hareket etmesi ve itirazlar üzerine iptal edilmesi muhtemel olan bu uygulamaya son vermesi zorunludur. Zira sözleşmelerin etkin olarak uygulanabilmesi için ihale öncesi ve sonrası süreçlerin; idari, mali ve teknik yönleriyle koordineli bir şekilde yürütülmesi ve istisnalar dışındaki yapım işlerinin, uygulama projesine dayanan anahtar teslim götürü bedelle ihale

edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespitte Fen İşleri Müdürlüğü ve Park Bahçeler Müdürlüğü olarak iştirak ettiğimiz; idaremiz tarafından yapılan yapım işi ihalelerinde kesin proje uygulama projesi hazırlanması için yeterli zaman ve teknik personel olmadığından ön projeler üzerinden birim fiyatlı olarak ihale edilmiştir. Bundan sonra yapılacak yapım işi ihalelerinde anahtar teslim götürü bedel teklif ile ihale edilmesi için kesin projeler ve uygulama projeleri hazırlanması için gerekli özen ve hassasiyet gösterilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulguda açık bir şekilde ifade ettiğimiz üzere adı geçen yapım işlerinde anahtar teslim götürü bedelle ihale yapılması zorunludur. “Yeterli zaman ve teknik personel olmaması” gibi gerekçeler istisnai tutulmamış olup, yapılan yanlış uygulamaları hukuka uygun hale getirmeyecektir. Bu sebeple bulgu konusu hususların devam edip etmediği müteakip denetim dönemlerinde takip edilecektir.

BULGU 6: Elektronik Haberleşme Altyapısı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Ücretlerinin Alınmaması

İdare, mülkiyeti kendine ait veya kamunun ortak kullanımında olan taşınmazların altından, üstünden veya üzerinden geçirilen kablo ve benzeri gereçler için herhangi bir ücret tarifesi belirlememiş olup bununla ilgili takip ve tahsilat yapmamaktadır.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2014 yılında Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Yönetmeliğin amacı taşınmazlardan geçirilen kablo ve benzeri gereçlere ilişkin geçiş haklarına, ücret tarifesine ve bunların denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde;

“d) Geçiş hakkı: İşletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

g) Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS): Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

ğ) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya

elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi, ... ifade eder” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik’in geçiş hakkına ilişkin anlaşma başlıklı 8’inci maddesinde; işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcılarının Yönetmelik’te belirtilen ilkeler doğrultusunda geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabileceği ve geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şekillerinin anlaşmada yer alması gerektiği belirtilmektedir.

9’uncu maddenin birinci fıkrasında ise;

” Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.” denilmek suretiyle geçiş hakkı ücretleri için bir üst sınır belirlenmiştir. Söz konusu ücret tarifesi Yönetmelik’in ekinde yer almaktadır.

Mezkûr Yönetmelik hükümleri değerlendirildiğinde, idarenin sorumluluğuna ait taşınmazlar üzerinden kablo ve benzeri gereç geçirecek işletmecilerin idare ile geçiş hakkı anlaşması imzalaması ve belirlenen ücret tarifesi üzerinden bedel ödemesi gerekmektedir.

İdarenin kayıtları incelendiğinde işletmecilerden kablo ve benzeri gereçleri geçirmeleri karşılığında bir ücret alınmadığı görülmüştür. Söz konusu durumun; kablo ve benzeri tesislerin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili izinlerin Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) tarafından verilmesinden ve İdare’nin Yönetmelik hakkında bilgi sahibi olmamasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Tarafımızca bilgi istenilmesi üzerine İdare tarafından; 18.10.2017 tarih ve 13395870/596 sayılı yazı ile bölgede yoğun faaliyetleri olan bir İşletmeci ’den (Türk Telekom İlçe Müdürlüğünden) alt yapı sistemlerinin güzergâhları hakkında bilgi istenmiştir. Ancak İşletmeci İdare’ye konu hakkında bilgi veremeyeceğini belirtmiştir.

Yönetmelik’in 14’üncü maddesi gereği; işletmeciler geçiş hakkına ilişkin altyapı bilgilerini Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemine (EHABS) kaydetmekle mükelleftir. Bu yükümlülüğe uymadıkları takdirde Elektronik Haberleşme Altyapısı ve Bilgi Sistemine İlişkin Yönetmelik’in 7’inci maddesi uyarınca haklarında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından idari yaptırım uygulanması gerekmektedir.

Bununla birlikte, İdare’nin Yönetmelik ekinde belirtilen geçiş hakkı ücret tarifesini de

belirlemediği, ilgili birim tarafından söz konusu tarifinin Meclis gündemine alınması için talep yazısı gönderilmesine rağmen somut bir adım atılmadığı anlaşılmıştır.

İdare'ye ait taşınmaz icmal cetvelleri incelendiğinde mülkiyetinde 243 adet yol ve 552 adet arsa olduğu görülmektedir. İdare'nin bu taşınmazlardan geçirilen kablo ve benzeri gereçlerin tespit edilmesi, bunun yanında işletmecilerin yükümlülüklerini yerine getirmesi maksadıyla; Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi AYKOME ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile gerekli yazışmalar yapılmalı ve Belediye Meclisince ücret tarifesi belirlenerek işletmecilerle geçiş hakkı anlaşmaları imzalanmalı, İdare'nin söz konusu gelirleri elde etmesi ivedi olarak sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespite Emlak İstimlak Müdürlüğü olarak iştirak ettiğimizi ancak; Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2014 yılında Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her türlü Kablo vb. Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine, Geçiş Haklarına, Ücret Tarifesine İlişkin 06.03.2018 tarih ve 27 sayılı Meclis kararı alınmış olup, 07/05/2018 tarih ve 167 sayılı yazı ile Şanlıurfa Türk Telekom İl Müdürlüğü' ne iletilmiştir. Gerekli takip ve tahsilat yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulgu konusu hususlara iştirak edilip gerekli yasal adımlar atılsa da, henüz somut olarak yerine getirilmemiştir. Bu süreçlerin takibi müteakip denetim yıllarında da devam edecektir.

BULGU 7: İş Yerlerinden Alınan Çevre Temizlik Vergilerinin Hatalı Olarak Hesaplanması

İdarenin, iş yerlerinden alınacak çevre temizlik vergilerinin grup ve derecelerini mevzuata aykırı olarak belirlediği ve bu sebeple mükelleflerden eksik veya fazla vergi alındığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların, çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmekte ve iş yeri ile diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin belediyelerce, binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır. Aynı madde de, işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin hangi tarife üzerinden alınacağı da tablo halinde gösterilmiştir. Söz konusu tablodaki tutarlar, her yıl

yeniden değerlendirme oranı ile artırılmaktadır.2017 yılı için 49 Seri No'lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiş olan, Büyükşehir Belediyelerinde uygulanacak güncel tarife tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4: Çevre Temizlik Vergisi Güncel Tarifeleri

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	3.250	2.500	2.000	1.750	1.500
2. Grup	2.000	1.500	1.250	1.000	875
3. Grup	1.500	1.000	875	625	500
4. Grup	625	500	375	325	250
5. Grup	375	325	225	212	175
6. Grup	212	175	112	100	75
7. Grup	75	58	41	35	26

Çevre temizlik vergisi tarifesinde yer alan bina gruplarının nasıl tespit edileceği, 13/12/2005 Tarihli ve 2005/9817 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Buna göre;1.derece binalar öğrenci sayısı (okul, yurt, kreş vb.), 2. derece binalar yatak kapasitesi (konaklama tesisi, hastane vb.), 3.derece binalar kullanım alanı (her türlü yeme içme eğlence yeri, depo vb.), 4.derece binalar koltuk sayısı (sinema, tiyatro vb.) ve 5. derece binalar personel sayısı (diğer derecelere girmeyen işyerleri) dikkate alınmak suretiyle belirlenecek ve işyerinin durumuna uygun gruba dâhil edilecektir. Örnek verilecek olursa, kullanım alanı 600 metrekare olan bir eğlence yerinin vergisi,3. derecenin 2. grubu yani 1250 TL üzerinden tahakkuk ettirilecektir.

Bu minvalde, çevre temizlik vergisi mükelleflerinin bina grupları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Toplam 6534 adet aktif mükelleften 5432 adedinin 6. grup/5. Derece (personel sayısı 4 kişiden fazla iş yeri) üzerinden vergilendirildiği görülmüştür. Bu durum söz konusu ilçe şartlarında gerçekçi olmayıp hatalı tahakkuk yapıldığının göstergesidir. Yine dikkat çeken bir husus ise, 6. grup/ 4. derece üzerinden vergi ödeyen mükellef sayısınının 166 adet olmasıdır.4. derece binalar, koltuk sayısı dikkate alınarak vergi alınacak sinema, tiyatro, opera vb. işyerlerini

işaret etmektedir ki idare sınırları içerisinde bu tanıma uyan yalnızca 1 adet işyeri bulunmaktadır. Bunların dışında; eczane, mağaza, otopark, kuyumcu gibi işyerleri de 5. derece yerine 2.derece üzerinden hatalı olarak vergilendirilmiştir. Derece ve gruplar farklılaştığında, tarife cetvelindeki tutarların büyük değişimler gösterdiği yukarıdaki tablodan anlaşılmaktadır.

Görüleceği üzere, mevzuatta şüpheye mahal bırakmayacak açıklıkta anlatılan derece tespit yöntemi hatalı olarak uygulanmaktadır. Bu esaslı hataların yanında kapasite, kullanım alanı, personel sayısı vb. bilgilerin doğruluğu da tartışmalıdır. Yapılan hatalı uygulamalar kimi mükelleflerin fazla, kimilerinin de eksik vergi ödemesine yol açmaktadır. İdare'deki mevcut veriler denetim ekibimize rakamsal olarak tespit yapma imkânı sağlamamaktadır.

Sonuç olarak, ilgili birimlerin binaların grup ve derecelerinin yeniden tespitine ilişkin çalışmalara ivedi olarak başlaması gerekmektedir. Hatalı tahakkuklardan ötürü görevlilerin sorumluluğunun doğmaması, kamu kaynağında bir eksilme veya artışa engel bir husus meydana gelmemesi için, mevzuatta belirtilen usul ve esaslara harfiyen riayet edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespite Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, söz konusu durumla ilgili olarak 08/05/2018 tarih ve 362 sayılı Emlak Servisimizin yazısı ile vergi dairesine yazı yazılmış mükellef bilgileri istenmiş ekte sunulmuş olup, gerekli çalışmalar başlatılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından sürecin başlatıldığı anlaşılmıştır. Her ne kadar gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilse de, cevap tarihi itibarıyla mükelleflerin vergi hesaplamalarının düzeltildiğine dair bir belge gönderilmemiştir. Müteakip denetim dönemlerinde takip edilecektir.

BULGU 8: Yüklenicilerin Alt Yüklenicilerle Yaptığı Sözleşmelerde Damga Vergisi Ödemelerinin Kontrol Edilmemesi

İdare'ye ait yapım işlerinde, yüklenici firmaların alt yüklenicilerle yaptığı sözleşmelere ait Damga Vergilerinin ödenmediği görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eklerinden Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumluluklarını düzenleyen 20'inci maddesinin ilgili fıkralarında;

“(4) İhale dokümanında, sözleşme imzalanmadan önce alt yüklenicilerin listesinin idarenin onayına sunulmasının istendiği hallerde; İdare, onaya sunulan listede yer alan alt

yüklenicileri onaylayıp onaylamadığını, on beş gün içinde yükleniciye bildirir.

(5) Yüklenicinin, idare tarafından onaylanan alt yükleniciler ile bunlar işe başlamadan önce sözleşme yapması ve bir örneğini idareye vermesi gerekir.” ifadeleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan Şartname hükümlerine göre; yüklenici firmanın sözleşme konusu yapım işinin bir kısmında alt yüklenici çalıştırabilmesi ancak İdare'nin bilgisi dahilinde mümkün olmaktadır. İdare'nin onayladığı alt yüklenicilerle yapılan sözleşmelerin bir örneğinin ihale dosyasına koyulması gerektiği de yine bu hükümlerden anlaşılmaktadır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinde;(1) sayılı tabloda yazılı kağıtların Damga Vergisine tabi olduğu belirtilmektedir.(1) sayılı tablonun 1-A/1 satırında ise “mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler” yer almaktadır.

Yine Kanun'un 26'ıncı maddesinde resmi dairelerin mecburiyeti aynen;

“Madde 26 – Resmi dairelerin ilgili memurları kendilerine ibraz edilen kağıtların Damga Vergisini aramaya ve vergisi hiç ödenmemiş veya noksan ödenmiş olanları bir tutanakla tesbit etmeye veya bunları tutanağı düzenlemek üzere, vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.” şeklinde düzenlenmektedir.

Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere İdare'nin, kendisine ibraz edilen sözleşmelerde Damga Vergisi'nin ödenip ödenmediğini kontrol etmesi, eksik olan Damga Vergisi tutarını tutanakla tespit etmesi ve vergi dairesine bildirmesi gerekmektedir.

İdare'ye ait yapım işi ihale dosyaları incelendiğinde; asfalt yol yapım işinde iki ayrı alt yüklenici ile imzalanan toplamda 20.753.300,00 TL bedelli sözleşmelerde ve yüzme havuzu ve sosyal tesis yapım işinde bir alt yüklenici ile imzalanan 2.456.827,45 TL bedelli sözleşmede Damga Vergisi ödeme makbuzlarının bulunmadığı tespit edilmiştir. Buna istinaden bu üç sözleşmeye ait Damga Vergisi tutarlarının gecikme faizleri dahil toplam 263.371,34 TL olarak vergi dairesine yatırılması sağlanmıştır.

Sözleşmeye bağlanmış yapım işlerinde, ihtiyacın karşılanma sürecinde her aşamada görevli olan ilgililerin, görevlerini kanuni gereklere uygun olarak yapmaları ve kamunun kaybına yol açacak ihmallerde bulunmamaları gerekir Bu doğrultuda, İdare görevlileri alt yüklenici sözleşmelerinde aranacak Damga Vergisi'ne azami özen göstermelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan Tespitte İştirak ettiğimiz; Yapım işleri İhaleleri

Uygulama Yönetmeliği'nin eklerinde yapım işleri genel şartnamesinin alt yüklenicileri çalıştırılması ve sorumluluklarını düzenleyen 20 nci maddesine göre, Siverek Fırat Mahallesinde 1 Adet Yüzme Havuzu ve Sosyal Tesis Yapım İşinde alt yüklenici olup; Sayıştay denetimi sırasında yapılan incelemede alt yüklenici damga vergisi yatırılmış, yine Asfalt Yol Yapım İşinde iki ayrı alt yüklenici olup Sayıştay denetimi sırasında yapılan incelemede alt yüklenici damga vergisi yatırılmış ve ekte alındılar sunulmuş olup (toplamda 263.371,34 TL) bundan sonraki alt yüklenici talebinde bulunan firmalardan alt yüklenici damga vergisi kesilmesi için gerekli özen ve hassasiyet gösterilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgu konusuna iştirak edildiğinden denecek bir husus kalmamıştır. Söz konusu uygulamaların denetim ekibimizce takibine devam edilecektir.

BULGU 9: Kamulaştırma İşlemlerinden Kaynaklanan Emlak Vergisi Tarh, Tahakkuk ve Tahsiline İlişkin İşlemlerin Yapılmaması

Siverek Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin tapu idaresi nezdinde takip edilmediği görülmüştür.

Bu sebeple; Kamulaştırmadan önce beyannamesi verilmemiş olanların geçmişe yönelik Emlak vergisi borçlarına ilişkin tahakkuk ve takip işlemlerinin yapılamadığı,

Kamulaştırmadan önce beyanname vermiş olup da ödenmemiş emlak vergisi borcu bulunanların takip ve tahsilatlarının yapılamadığı anlaşılmıştır.

Kamulaştırma Kanununun “*Vergilendirme*” başlıklı 39 uncu maddesinde aynen;

“Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. 6218 Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.” Denilmektedir. Bu hükme istinaden Kamulaştırmada ortaya çıkan emlak vergi değeri-kamulaştırma bedeli farkından kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilmemesi sebebiyle tahakkuk, takip ve tahsillerinin yapılamadığı,

Kamulaştırılan gayrimenkullere ilişkin bilgi alınamaması sebebiyle kamulaştırma işleminden sonraki yıllara ilişkin emlak vergisi tahakkuklarının eski malikleri adına devam ettiği, anlaşılmıştır.

Konunun tarafımızca gündeme getirilmesinden sonra kamulaştırma bilgileri istenmiş ve listelerin incelenmesinde çok sayıda irili ufaklı kamulaştırılan gayrimenkul olduğu görülmüştür. Tapu idaresi (TAKBİS) ile irtibata geçip kayıtlar istenmeli ve elde edilen bu kayıtların muhasebe gelir servislerince değerlendirilerek emlak vergisine ilişkin işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespite Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, 2018 yılında 2 adet kamulaştırma yapılmış bunlara ilişkin vergilendirme 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 39 uncu maddesine istinaden kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunmuş ve tahsilatı yapılmış olup örnek tahakkuk ve tahsilat ile ilgili belgeler ekte sunulmuştur. Uygulamaya mevzuat hükümleri çerçevesinde devam edilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 10: Süresi Sona Eren Yapı Ruhsatlarının Hükümsüz Hale Getirilmemesi ve Yapı Kullanma İzni Belgesi Alınmadığı halde Yapıların Kullanılması

Yapı ruhsat süresi dolmasına rağmen, yapı kullanma izni belgesi (iskan) almak için idareye başvurmayan yapıların seviye tespit çalışmasının yapılmadığı ve inşası tamamlanmayan yapıların ruhsatlarının hükümsüz hale getirilmediği anlaşılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu Ek Madde 1’de;

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (ilave ve tadiller dâhil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında Ek Madde 6’da yer alan tarifede gösterilen nispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabidir.” denilerek yapı ruhsatlarının harca tabi olduğu belirtilmektedir.

3194 sayılı İmar Kanunu’nun 29’uncu maddesinde ise belediyelerden alınan yapı ruhsatının (inşaat ruhsatı) süresi düzenlenmiştir. Maddenin ilk fıkrasında aynen;

“Yapıya başlama müddeti ruhsat tarihinden itibaren iki yıldır. Bu müddet zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da her ne sebeple olursa olsun, başlama müddetiyle birlikte beş yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsat hükümsüz sayılır. Bu durumda yeniden ruhsat alınması mecburidir. Başlanmış inşaatlarda müktesep haklar saklıdır.” Şeklindedir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde de Kanun'da belirtilen ifadeler yinelenmiş ve yapı ruhsatına ilişkin genel hükümler açıklanmıştır. Buna göre Yönetmelik'in 54'üncü maddesinin ilgili fıkralarında; 5 yıllık ruhsat süresi içerisinde tamamlanmayan ve süresi içinde ruhsat yenilemesi yapılmayan yapıların ruhsatsız yapı olarak değerlendirileceği, süre uzatma başvurusu yapılmayan yapılarda ruhsat süresinin dolduğu tarihten itibaren en geç 30 gün içinde yapı yerinde seviye tespiti yapılacağı, ruhsatı hükümsüz hale gelen yapıların inşasına devam edebilmek için yeniden ruhsat alınmasının zorunlu olduğu, ruhsat ve eklerine uygun olarak tamamlanmasına rağmen yapı kullanım izni belgesi almadığı için ruhsatı hükümsüz hale gelen yapılara belli şartlarda yeni ruhsat alınmadan yapı kullanma izni belgesi verilebileceği, hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; yapı ruhsatı alındığı tarihten itibaren 5 yıl içinde tamamlanmayan yapının ruhsatının hükümsüz kalacağı anlaşılmaktadır. Ruhsatın hükümsüz kalmasına müteakip 30 gün içinde Belediye tarafından yapının fiili durumunun yerinde tespit edilmesi gerekmektedir. Bu seviye tespit çalışması sonucunda; yapının proje ve eklerine göre eksiksiz ve doğru olarak tatbik edildiğinin raporlanması (yapı tamamlanmış ancak idareye başvurulmamış) halinde yeni ruhsat düzenlenmeksizin yapı kullanma izni belgesi verilmeli, yapının halen inşaat aşamasında olduğunun anlaşılması halinde ise yapı sahibi belediyeye harç yatırarak yeniden yapı ruhsatı almalıdır.

İdare kayıtları bu doğrultuda incelendiğinde, yapı ruhsatı aldığı tarihten itibaren 5 yıl geçmesine rağmen, yapı kullanma izni belgesi veya süre uzatımı almamış yapı sayısının; 2008 yılından 71 adet, 2009 yılından 144 adet, 2010 yılından 157 adet, 2011 yılından 38 adet, 2012 yılından 43 adet olmak üzere toplam 453 adet olduğu görülmüştür. İdare'nin, söz konusu yapı ruhsatlarını hükümsüz hale getirmediği, süresi dolan yapılar için yerinde seviye tespiti yapmadığı, bunlardan yapı ruhsatı harcı almadığı ve bu yapıların yapı kullanma izni belgesi olmadan kullanıldığı anlaşılmıştır.

Yönetmelik'in 6'ncı maddesinin 7)'inci fıkrasında;

“ Kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılar elektrik, su, kanalizasyon, haberleşme ve benzeri hizmetlerden ve tesislerden faydalanamazlar. Bu hizmetlerden yararlanılması durumunda hizmeti veren idare sorumludur. Kısmi yapı kullanma iznine bağlanan yapının yalnızca bu bölümleri bu hizmetlerden yararlandırılır. ” ifadeleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in bu hükmüne göre, yapı kullanma izni belgesi olmayan bir yapı madde metninde sayılan hizmetlerden yararlanamayacaktır. Dolayısıyla, yapının proje ve eklerine yani ilgili mevzuata göre tamamlanmadan kullanımının önüne geçilecektir. Yönetmelik'te açıkça ifade edilmesine rağmen İdare'nin yetki alanında yer alan 453 adet yapının, fiili olarak kullanıldığı yani yapı kullanma izni olmadan bu sayılan hizmetlerden faydalandığı ve bu hizmetleri sağlayan kuruluşlara yaptırım uygulanmadığı ortadadır.

Sonuç olarak, Kanun ve Yönetmelik hükümleri ile fiili durum birlikte değerlendirildiğinde; İdare ve görevlileri İmar mevzuatı uyarınca kendilerine verilen yükümlülükleri doğru ve eksiksiz olarak yapmalıdır. İdare, bulguya konu edilen yapılarla ilgili yerinde seviye tespit çalışmalarını başlatmalı, yapının durumuna göre yeniden ruhsat alınması veya yapı kullanma izni belgesi düzenlenmesi sağlanmalıdır. Böylece alınmayan harçlardan kaynaklanan kamu geliri kaybının önüne geçilmeli ve yapılaşmayla ilgili kamu düzeni tesis edilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Konu ile ilgili olarak; yapı ruhsatı süresi dolmuş ve yapı kullanma ruhsatı olmayan veya süre uzatımı almayan yapılardan; 2011 ve 2012 yıllarındakiler yapı denetime tabi oldukları için yerinde tespiti yapılarak seviye onayları gerçekleştirilmiştir. 2008, 2009 ve 2010 yıllarında yapılan yapıların ise inşai faaliyetlerinin devam etmediği, belediyemiz bünyesinde kurulmuş olan "kaçak yapılaşma ekibi" tarafından düzenli olarak her gün denetimlerinin yapıldığı, inşai faaliyeti olan yerlerde ruhsat olup olmadığı konusunda koordineli bir şekilde çalışılarak bilgi paylaşımı yapılmış, ruhsatsız ya da ruhsatı hükümsüz hale geçmiş yapılardaki inşai faaliyetin önüne geçilmiştir. Bu konudaki çalışmalarımız kesintisiz devam etmektedir. Ruhsat süresi sona erdiği için hükümsüz hale gelen ruhsatlarda yapı sahiplerinin inşai faaliyetini süresinde tamamlamamasından dolayı herhangi bir cezai işlem uygulanamayacağı ve hatta bu yapılara yeniden yapı ruhsatı düzenlenmeden gerekli koşulların sağlanması durumunda yapı kullanma izni belgesi verilebileceği Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 54. Maddesinin 7. fıkrasında belirtilmiştir. Bu nedenle söz konusu yapılara ruhsat süresinde tamamlanmamaları durumunda yapının devamlılığının sağlanabilmesi için mevcut duruma kısmi yapı kullanma izni belgesi düzenleyip, ekleyeceği katlar için de mevzuatına uygun şekilde kat ilave ruhsatı düzenlenebilmektedir. Ayrıca yapı ile ilgili müracaat olmadığı sürece Yapı Kullanma Ruhsatı düzenlenmemektedir. Yine söz konusu yapılarda yapılacak olan abonelerin mesken veya işyeri olarak değil, almış oldukları yapı ruhsatı ile birlikte geçici mesken aboneleri yapılabilecekleri anlaşılmıştır. 2011 yılı ve sonrasında düzenli olarak seviye tespitleri yapılmış olup fotoğraflarıyla birlikte dosyasına yerleştirilmektedir.”

Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulgumuza kısmi olarak iştirak edilmiştir. Verilen cevapta, ruhsat süresi sona erdiği için yapı ruhsatı hükümsüz hale gelenlere ceza uygulanmayacağı ve belli şartlarda yapı kullanım izni belgesi düzenlenebileceği ifade edilmiştir. Ancak bulgu metnine bakıldığında zaten bu husus vurgulanmıştır. Ayrıca, cezai işlem uygulanmadığına dair bir tespitimiz bulunmamaktadır. Buradaki husus Yönetmelik'te belirtilen şartları sağlamayanların ruhsatının hükümsüz hale getirilmemesidir. Hükümsüz hale gelecek yapı ruhsatları için yeniden yapı ruhsatı harcı ödenmesi ve ruhsatın yenilenmesi gerekecektir. Bulgumuzda “5 yıllık ruhsat süresi içerisinde tamamlanmayan ve süresi içinde ruhsat yenilemesi yapılmayan yapıların ruhsatsız yapı olarak değerlendirileceği, süre uzatma başvurusu yapılmayan yapılarda ruhsat süresinin dolduğu tarihten itibaren en geç 30 gün içinde yapı yerinde seviye tespiti yapılacağı, ruhsatı hükümsüz hale gelen yapıların inşasına devam edebilmek için yeniden ruhsat alınmasının zorunlu olduğu” ısrarla vurgulandığı halde. İdare yapı kullanım izni belgesi için müracaat şartı olmadığını öne sürmekte ve 5 yılı dolduran yapılar için 30 gün içinde yerinde tespit yapılmadığını ikrar etmektedir. İdare tarafından denetim görevi tam anlamıyla yerine getirilmediğinden, yenilenmesi gereken yapı ruhsatları yenilenememiş ve idare harç gelirinden mahrum bırakılmıştır.

Yine verilen cevapta, kısmi yapı kullanma izninden bahsedilmiş olup bu husus idarenin sorumluluğundaki 453 adet yapı için geçerli olmayıp bulgu konusunu ilgilendirmemektedir. Bununla birlikte idare tarafından “geçici mesken aboneliği yapılabilecekleri anlaşılmıştır” ifadesi kullanılmıştır. Bu hususun dayanağı olan mevzuat hükmü verilen cevapta açıklanmadığından iddia ettiğimiz hususları karşılama düşünülemez. Bu ve benzeri imar uygulamaları denetim ekibimizce müteakip denetim dönemlerinde de takip edilip gereği yapılacaktır.

BULGU 11: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince Siverek Belediyesine Aktarılmayan Eğlence Vergisi Paylarının Takibinin Yapılmaması

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince at yarışlarından topladığı eğlence vergisinden ilçe belediyelerine aktarılması gereken payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun “*Büyükşehir Belediyesinin gelirleri*” başlıklı 23 üncü maddesinin (c) bendinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dâhil müşterek bahislerden elde edilen Eğlence Vergisinin % 20'si müşterek bahislere konu olan yarışların

yapıldığı yerin belediyesine, % 30'u nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe belediyelerine ayrıldıktan sonra kalan % 50'lik kısmı, Büyükşehir belediyesi gelirleri arasında sayılmıştır.

Aynı maddenin 1 inci fıkrasının (o) bendinde;

“Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...) (1) belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe (...) (2) belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır.” Denilerek Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin birbirlerine yapmak zorunda oldukları ödemelerin zamanında yapılmamasından kaynaklanan her türlü zarardan ilgili belediye başkanları ve saymanlar sorumlu tutulmuşlardır.

Büyükşehir belediyesince müşterek bahislerden elde edilen eğlence vergisi gelirlerinden ilçe belediyelerine bir pay verilmesi gerekmektedir. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinden edinilen hasılat bilgilerine göre Siverek Belediyesine nüfus oranı itibarıyla at yarışlarıyla ilgili gönderilmesi gereken 2015 yılında 669.181,37 TL, 2016 Yılında 567.692,95 TL, 2017 Yılında 575.851,15 TL olmak üzere toplam 1.812.725,47 TL eğlence vergisi ilçe payının Büyükşehir Belediyesinden gönderilmediği tespit edilmiştir.

Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü tutarlar ayrıca hesaplanmalıdır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmaların yapılarak gelirlerin takibinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespite Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, eğlence vergisinden Siverek Belediyesi’ne aktarılmayan paylarla ilgili olarak 08/05/2018 tarih 203 sayılı Mali Hizmetler Müdürlüğünün Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına yazısıyla istenmiş olup, yazımız ekinde sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 12: Taşınmaz Satış İşlemlerinden Kaynaklanan Emlak Vergisinin Tarh ve Tahakkukuna İlişkin İşlemlerin Yapılmaması

Siverek Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde yapılmış olan taşınmaz satış işlemlerinin tapu idaresi nezdinde takip edilmediği görülmüştür.

Konunun tarafımızca gündeme getirilmesinden sonra taşınmaz satış bilgileri istenmiş ve Listelerin incelenmesinde çok sayıda irili ufaklı satışı gerçekleştirilen gayrimenkul olduğu görülmüştür.

Yapılan satışların Tapu idaresi nezdinde takip edilmemesi sebebiyle taşınmazların maliki belediye kayıtlarında halen Belediye Başkanlığı görünmektedir. Satış işlemi gerçekleştirilen taşınmazların yeni malikleri emlak vergisi mükellefidirler.

Yapılan inceleme sonucunda; Yeni maliklerin beyanname vermemiş olduğu,

Emlak vergisine ilişkin tahakkuk ve takip işlemlerinin yapılamadığı, belirlenmiştir.

Emlak Vergisi Kanunu'nun "*Bildirim verilmemesi halinde yapılacak işlemler*" başlıklı 32'nci maddesinin "*Bildirim süresinde verilmemesi halinde, vergi idarece tarh edilir İdarece tarhiyatta her yıla ilişkin vergi değeri, 29 uncu madde hükmü dikkate alınarak hesaplanır.*" hükmü dikkate alınarak

Tapu idaresi (TAKBİS) ile irtibata geçip kayıtlar istenmeli ve elde edilen bu kayıtların muhasebe gelir servislerince değerlendirilerek emlak vergisine ilişkin işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapılan tespitte Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, söz konusu durumla ilgili olarak çalışmalara başlanmış 08/05/2018 tarih ve 363 sayılı Emlak Servisimizin yazısı ile Emlak İstimlak Müdürlüğümüzden Belediyemize ait taşınmazların listesi istenmiş olup gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Yine 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 8 inci fıkrası; "*(Değişik: 4/12/1985-3239/110 md.) Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir*" amir hükmü gereğince tarafımıza bildirimde bulundurmaları

gerektiği ile ilgili 08/05/2018 tarih ve 361 sayılı Emlak Servisimizin yazısı ile Siverek Tapu Müdürlüğüne yazı yazılmış olup ekte sunulmuştur. ” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 13: Yapım İşlerinde Şantiye Defteri ve Tutanakların Tutulmaması

İdare'nin sözleşmeye bağladığı yapım işlerinde, işyerinde yapılan işlerle ilgili tutanakların tutulmadığı yapılan işleri bütün ayrıntıları ile gösteren defterlerin bulunmadığı anlaşılmıştır.

Yapım işleri Genel Şartnamesinin 28'inci madde 1'inci fıkrasında;

“İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir.” Denilmektedir.

İdarelerin denetim ve kontrollük iş ve işlemlerini düzenleyen mevzuatı bir parçası olan Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği'nin “Kontrol Mühendisi Görev, Yetki ve Sorumluluğu” başlıklı 10'uncu maddesinin ilgili bentlerinde;

“10.18.1. Şantiye defteri

Şantiye defterine her gün, hava durumundan başlayarak işin ilerleyişini, gelişmesini, çıkan engelleri, şantiyeye göre ihzarat bedeli ödenecek gereçler ile fiyat farkına tabi gereçlerin çeşit ve miktarlarını fatura, tarih ve No' su ile, sözleşmesi gereğince müteahhidin iş başından buldurması şart koşulan teknik elemanların o gün iş başında bulunup bulunmadığını, müteahhitle yapılan önemli görüşme ve sonuçlarını işte kullanılan işçi, makine ve teçhizatın miktarını, üst kademedeki gelenlerin ziyaretlerini ve konuşularak karar verilen hususları, ile birlikte imza eder...

10.18.4. Tutanaklar

Sözleşme eki şartnameler gereğince, müteahhitle birlikte sayılmak, tartılmak, ölçülmek veya durumu saptamak koşulu ile bedelleri ödenecek imalat veya ameliyatın miktarları yapıldığı veya kullanılacak yerlerle, nicelik ve niteliğini açık bir şekilde belirtilerek kontrol

mühendisi başkanlığında en az iki kişilik bir kurul ve müteahhit ile birlikte düzenlenir ve imzalanır...” hükümleri yer almaktadır.

Şartname ve Yönetmelik hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, işin yürütülmesi sırasındaki bütün süreçler tutanaklar ve şantiye defterleri ile kayıt altına alınmaktadır. Böylelikle İdare ve yüklenici arasındaki anlaşmazlıklarda söz konusu kayıtlar kanıt teşkil edecektir. Ayrıca hakedişlere girecek imalat miktarı ve cinslerinde de bu tutanaklar ve defterler esas alınacaktır. İdare'nin kontrol teşkilatı dışındaki paydaşları da (denetçiler vb.) yine bu sayede etkin bir inceleme yapabilecektir.

İdare'nin mevcut yapım işlerinden; Mesire Alanı Yapım İş, Remzi Öz Bucak Parkı İçinde Bulunan Yapının Bilgi Evine Dönüştürülmesi İş, Siverek Fırat Mahallesinde 1 Adet Yüzme Havuzu ve Sosyal Tesis Yapım İş örneği olarak yerinde ve dosya üzerinden incelenmiştir. Bunun sonucunda bu işlere ait şantiye defteri tutulmadığı, imalatların tutanağa bağlanmadan hakedişe girdiği anlaşılmıştır. Ayrıca işlere ilişkin birçok kez yapılan proje değişiklikleri ve mukayeseli keşif özetlerinin de dosyasında bulunmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, kontrol teşkilatları kamu kaynaklarının denetim ve kontrolünü mevzuatın belirlediği usul ve esaslara göre yerine getirmelidir. Yönetmelikte belirtilen defter ve tutanakların tutulmaması sonucu oluşacak bir kamu kaybından, kontrol teşkilatları doğrudan ve birlikte sorumlu olacaklardır. İdare, kontrol teşkilatlarının bulgu konusu eksik uygulamaları ile ilgili düzeltmeleri sağlamalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan tespitlerde Fen İşleri Müdürlüğü ve Park Bahçeler Müdürlüğü olarak iştirak ettiğimiz; Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 28 inci maddesi (1) fıkrası gereği, Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği "Kontrol Mühendisi görev, yetki ve sorumluluğu başlıklı" 10 uncu maddesi gereği Nissibi Mesire Alanı Yapım İş ve Remzi Öz Bucak Parkında Bilgi Evi yapılması işi, yine Siverek Fırat Mahallesinde 1 Adet Yüzme Havuzu Ve Sosyal Tesis Yapım İş ve Sodes Parkı İçerisinde İdare Binası Yapılması İş ile ilgili ile ilgili şantiye defteri tutulmamış olup, bundan sonra yapılacak olan yapım işi ihalelerinde şantiye defteri tutulması için gerekli özen ve hassasiyet gösterilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulgu konusu hususlara iştirak edilmiştir. Denetim ekibimiz tarafından müteakip denetim dönemlerinde konu takip edilecektir.

BULGU 14: Yönetmeliğe Aykırı Olarak Asansör Boşluğu Bırakılan Binalar İçin Yapı Kullanma İzni Belgesi Verilmesi

İdare'nin, Yönetmelik'te belirlenen asgari ölçüler esas alınarak hazırlanan uygulama projesine göre inşa edilen binalara, mevzuata aykırı tadilat projesini onaylamak suretiyle yapı kullanma izni belgesi verdiği anlaşılmıştır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde; tadilat projesi, uygulama projesi ve yapı kullanma izni belgesi aynen;

“ddd) Tadilat projesi: Yapıların ruhsat eki onaylı projelerinde; uygulama imar planı ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmak istenen değişiklik veya ilavelerle ilgili gerekli uygulama projelerinin bütününi,

...

lll) Uygulama projeleri: Bir yapının inşa edilebilmesi için ilgili mevzuata göre hazırlanan, gerekli detay, hesap ve raporları ile bütün olan mimari, statik, elektrik ve mekanik tesisat projelerini,

...

ööö) Yapı kullanma izin belgesi: Yapının ruhsat eki projelerine uygun olarak tamamlandığını gösteren, yapının kullanımına izin veren onaylı belgeyi, ... ifade eder.” Şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmelik'te yapılan tarife göre; yapının bütün detaylı çizimlerini, yapım tekniğini ile şartlarını gösteren ve ilgili fenni mesullerce hazırlanan uygulama projelerinin, yapı ve yapılaşmaya ilişkin bu Yönetmeliğe ve diğer ilgili mevzuata göre hazırlanması mecburidir. Eğer ki projede bir değişiklik söz konusu olursa, hazırlanacak tadilat projesinin de Yönetmelik hükümlerine uygun olması gerekmektedir. Söz konusu projelerin mevzuata uygun olarak hazırlanması esas olduğundan, yapı projesine riayet edilerek tamamlanan yapıların kullanılmasında hiç bir sakınca bulunmayacaktır.

Yönetmelik'in yapı ve yapılaşmada genel ilkelerin belirlendiği 5'inci maddesinin (20)'inci fıkrasında; yapı ruhsatı talep edilen projelerde yapının asansörlere ilişkin hükümler içeren mevzuata uygun olması gerektiği, (22)inci fıkrasında; asansör ölçülerinin bu Yönetmelik'te belirtilen ölçülerden az olmamak üzere erişebilirlik mevzuat ve standartlarına

uygun olarak düzenlenmesi gerektiği, ifade edilmiştir. Yine “Asansörler” başlıklı 34’üncü maddesinin; 1’inci fıkrasında; kat adedi 3 olan binalara asansör boşluğu bırakılmasının, kat adedi 4 ve daha üzerlerinde olanlarda ise asansör tesis edilmesinin zorunlu olduğu, 2’inci fıkrasında ise; tek asansörlü binalarda asansör kabinin dar kenarının 1.20 metre ve alanının 1.80 m²’den, kapı net geçiş genişliğinin ise 0.90 metreden az olamayacağı, hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere asansör projelerinde olması gereken asgari ölçüler Yönetmelik’te belirlenmiştir. Bir yapının inşasına başlanabilmesi için asansör projelerinin bu hükümlere uygun olarak hazırlanması ve yapının bu projeye uygun olarak tamamlanması gerekmektedir. Aksi halde ilgili yapı için yapı kullanma izni verilemeyecektir.

İdare tarafından verilen yapı kullanma izni belgeleri bu doğrultuda incelenmiş olup; 2015 yılında 19, 2016 yılında 31, 2017 yılında ise 43 adet yapı kullanım izni belgesinin, mevzuata aykırı hazırlanmış asansör tadilat projesinin, Belediye Encümenince onaylanması suretiyle verildiği tespit edilmiştir. Başka bir anlatımla; yapıların fiili olarak projelerine uygun tamamlanmaları gerekliken, projeler fiili duruma uygun hale getirilmiştir. Bu uygulama ile İdare yapı ve yapılaşma ile ilgili düzenlemelere aykırı hareket etmiştir. Ayrıca yapılan bu işlemlerin istisna olmadığı genellik arz ettiği ortadadır. Öyle ki asansör tadilat projesi yapılarak kullanma izni verilen yapı sayısı her yıl artmaktadır. İdare, engelli vatandaşların asansörlerden faydalanması için getirilen asgari standartları dolaylı olarak azaltarak, bu amacın gerçekleşmesini engellemektedir.

Bu itibarla, yapılan idari işlemlerin mevzuata uygunluğunu sağlamak için söz konusu uygulamaya son verilmelidir. Herhangi bir sebeple, projesine ve ilgili mevzuata uygun olmayacak şekilde tamamlanan yapılara ait yapı kullanma izni belgesi başvuruları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında alınacak görüş doğrultusunda sonuçlandırılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Söz konusu tadilatların 31.12.2015 tarihinden önce yapı ruhsatı almış ve iskan aşamasına gelmiş ancak asansörden kaynaklanan problemlerden dolayı iskan ruhsatı alamayan yapılarda, vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyeti gidermek amacıyla encümen kararına istinaden proje tadilatları yapılarak Yapı Kullanma İzni Belgelerinin düzenlenmesi sağlanmıştır. Ayrıca yukarıda belirtilen konularla ilgili, Belediyemiz tarafından 07.02.2018 tarih ve 94501844.010-01/336 sayılı yazı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünden görüş talep edilmiş olup cevap beklenmektedir. Gelecek cevaba göre işlem tesis edilecek olup, bu süreçte ilgili yapılar için yapı kullanma izni belgeleri askıya alınmış olup görüş yazısı ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İdarece gönderilen cevapta, bulgu konusu uygulamanın vatandaşların mağduriyetlerini gidermek amacıyla Encümen Kararı ile yapıldığı ifade edilmektedir. Ancak imar mevzuatı gereği, İdare'nin böyle bir düzenleme yapma yetkisi bulunmamaktadır. Kanun koyucu ve düzenleyici kurumlar tarafından ortaya konulan yasal düzenlemelerin, görev ve yetkisi dahilinde olmamasına rağmen, Belediye Encümenince ihlal edilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Her ne sebeple olursa olsun Kanunlara öncelikle uymakla yükümlü kamu idarelerinin; Kanunlara muhalif uygulamaları hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

İdare'nin yaptığı uygulamanın ancak mevzuat değişikliği ile yapılabileceği ortadadır. Kaldı ki Belediyeler mağduriyetleri gidermek maksadıyla bu düzenlemeleri yapabiliyor olsalar idi, 2018 yılı itibariyle gündeme gelen ve kamuoyunda "imar affı yasası" olarak adlandırılan kanuni girişimlere ihtiyaç kalmazdı. Sonuç itibariyle, İdare açıkça imar mevzuatına aykırı bir uygulama yaparak, yetkisi dahilinde olmayan iş ve işlemler gerçekleştirmiştir.

BULGU 15: Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Belediye İçin Ayrılan Payın Hatalı Hesaplanmasına İtiraz Edilmemesi

İlbank tarafından Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Siverek Belediyesine gönderilen payın eksik hesaplandığı ve bu duruma belediyenin itiraz etmediği görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 'Gelirler' başlıklı 13' üncü maddesinde;

"İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

...

c) Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,

..."

denilmiştir.

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un;

'Payların hesaplanması ve oranı' başlıklı 2'nci maddesinde;

“ (1) İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır.

(2) (Değişik: 12/11/2012-6360/25 md.) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 1,50’si büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 4,50’si büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ve yüzde 0,5’i il özel idarelerine ayrılır.

...”

‘Belediye paylarının tahsisine ilişkin esaslar’ başlıklı 5’inci maddesinde;

“... ”

(3) (Değişik: 12/11/2012-6360/26 md.) 2’nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri payının; yüzde 90’luk kısmı ilçelerin nüfusuna, yüzde 10’luk kısmı ise ilçelerin yüzölçümüne göre dağıtılır. Hesaplanan tutardan yüzde 30’luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İbank A.Ş. tarafından aktarılır.

...”

‘Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve hükümler’ başlıklı 8’ inci maddesinde;

“(1) a) 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

...

(2) ...2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.”

düzenlemeleri bulunmaktadır.

Yasal mevzuat bölümünde görüldüğü gibi 2560 sayılı Yasada su ve kanalizasyon idareleri geliri olarak ‘2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,’ sayılmaktadır.

5779 sayılı Kanun’un 8’inci maddesi ile 2380 sayılı Yasaya yapılan atıfların bu

Kanuna yapılmış sayıldığı düzenlemesi bulunmaktadır. Buna göre, 2560 sayılı Yasanın 13' üncü maddesinde yer alan 2380 sayılı Yasa yerine 5779 sayılı Yasanın dikkate alınması gerekmektedir. Sonuç olarak, su ve kanalizasyon idareleri gelirlerini düzenleyen maddenin; *'Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasıncı 5779 sayılı "İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,'* şeklinde anlaşılması gerekmektedir.

Büyükşehir ilçe belediyeleri genel bütçe vergi gelirleri payı 5779 sayılı yasaya göre iki kalemden oluşmaktadır. Genel bütçe vergi gelirlerinden vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan tutarın %4,5'i büyükşehir ilçe belediyeleri payı olarak ayrılmaktadır. Büyükşehir ilçe belediyelerine bu tutarın %90'ı nüfuslarına göre %10'u ise yüzölçümlerine göre dağıtılacaktır.

Buna göre İlbank tarafından Şanlıurfa Su Kanalizasyon İdaresine (ŞUSKİ) Siverek Belediyesinin payından kesilerek gönderilecek tutar belediyeye gönderilecek payın nüfus esasına göre belirlenen % 90'ı üzerinden olması gerekirken tamamı üzerinden hesaplanarak ŞUSKİ payı kesilmiştir. Bu durumda Siverek Belediyesine gönderilecek pay eksik olarak hesaplanmıştır.

2017 Yılında İlbank tarafından Siverek Belediyesine gönderilen tutarlar şu şekildedir;

Tablo 5: İller Bankası Tarafından Siverek Belediyesi 2017 Yılı Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Paylar

Yıl	Ay	Brüt Tahakkuk	Su Kanal İdaresi Payı	Büyükşehir Belediyesi Payı	Net Tahakkuk
2017	12	9.286.780,58	928.678,06	2.786.034,17	5.572.068,35
2017	11	8.528.406,10	852.840,61	2.558.521,83	5.117.043,66
2017	10	10.472.761,13	1.047.276,11	3.141.828,34	6.283.656,68
2017	9	9.389.519,92	938.951,99	2.816.855,98	5.633.711,95
2017	8	7.423.024,32	742.302,43	2.226.907,30	4.453.814,59
2017	7	10.366.842,42	1.036.684,24	3.110.052,73	6.220.105,45
2017	6	7.558.905,89	755.890,59	2.267.671,77	4.535.343,53

2017	5	6.767.864,31	676.786,43	2.030.359,29	4.060.718,59
2017	4	8.152.598,27	815.259,83	2.445.779,48	4.891.558,96
2017	3	9.870.228,37	987.022,84	2.961.068,51	5.922.137,02
2017	2	8.134.714,33	813.471,43	2.440.414,30	4.880.828,60
2017	1	10.978.495,10	1.097.849,51	3.293.548,53	6.587.097,06
GENEL TOPLAM		106.930.140,74	10.693.014,07	32.079.042,23	64.158.084,44

Tablodan görüleceği üzere İlbank tarafından Siverek Belediyesine gönderilen paydan ŞUSKİ için kesilen tutar brüt tahakkukun tamamı üzerinden yapılmaktadır. Hâlbuki kesilmesi gereken tutar brüt tahakkukun nüfus esasına göre hesaplanan % 90 lık kısmı üzerinden olması gerekmektedir. Yani 106.930.140,74 TL üzerinden değil 96.237.126,67 TL üzerinden olması gerekirdi. Bunun sonucu olarak da ŞUSKİ için kesilmesi gereken 9.623.712,67 TL olmalıydı. Bu durumda 2017 Yılı için Siverek Belediyesine **1.069.301,40 TL** (10.693.014,07– 9.623.712,67) eksik Genel Bütçe vergi Geliri Payı gönderilmiş ve Siverek Belediyesi tarafından bu duruma itiraz edilmemiştir.

Bazı büyükşehir ilçe belediyelerinin iller bankasına yazdıkları yazıların, 2380 sayılı kanunun ilk hali görmezden gelinerek mezkûr kanunun ilgili maddesinde 2001 yılında yapılan değişiklik ile getirilen, “*payların tamamı nüfusa göre dağıtılmalı*” hükmüne göre cevaplandırıldığı görülmektedir. Her ne kadar iller bankası tarafından olumsuz yanıtlar verilse de 2560 sayılı İSKİ kanununun ilgili maddesindeki hüküm, 2380 sayılı kanunu ilk halindeki düzenlemeye göre getirildiği bilinmelidir.

05.02.1981 tarih, 17242 sayılı resmi gazetede yayınlanan 2380 sayılı Kanun’un ilk halinin “*Payların Hesaplanması ve Dağıtımı*” başlıklı birinci maddesinde;

“Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilat toplamı üzerinden Belediyelere % 5, il özel İdarelerine de % 1 nispetinde pay verilir.

Bu paylar, gelir saymanları tarafından aylık olarak hesaplanıp tahsil edilen ayı izleyen ayın sonuna kadar İçişleri Bakanlığı emrine ayrı ayrı hesaplara kaydolunmak üzere İller Bankasına yatırılır.

*İller Bankasında her ay sonuna kadar toplanan **belediye ve il özel İdare paylarının** %*

80'inin Belediyelere ve il özel idarelerine ait hisse olarak banka tarafından içişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ilgili kuruluşlara dağıtımı planlanır.

...

Artakalan % 20 nispetindeki paylardan, belediyeler ortak fonundaki payların dağıtımı İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıkları, il özel İdarelerine alt ortak fondaki payların dağıtımı da içişleri Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmeliklere göre yapılır.” Denilmektedir.

2380 sayılı kanunun ilk halinde genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere dağıtılacak payların oranı, %80'i nüfusa göre, kalan %20 'si de İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmeliğe göre dağıtılacağı belirlenmiş idi.

2380 sayılı kanun yayınlandıktan sonra 23.11.1981 tarihinde 17523 sayılı resmi gazete ile 2560 sayılı İSKİ Kanunu çıkarılmıştır.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 'Gelirler' başlıklı 13' üncü maddesinde;

“İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır:

...

c) Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı "Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu bankaca tutularak İSKİ'ye gönderilecek % 10'lar,

...”

denilmiştir. Görüldüğü üzere 2380 sayılı kanunu ilk halinde belediyelere nüfusuna göre dağıtılacak %80 'lik iller bankası payının %10 'u İSKİ'nin payı olarak belirlenmiş, kalan %20 'lik paya ilişkin ise İSKİ'nin herhangi bir hakkı yok idi.

2380 sayılı kanunun 1 'inci maddesi, 22.01.2001 tarihinde 4629 sayılı kanunun 3 'üncü maddesi ile değiştirilmiştir. Değişikliğe göre “İller Bankasından her ay sonuna kadar toplanan belediyeler payı Banka tarafından İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelere dağıtılır denilerek belediye paylarının dağıtımında sadece nüfus kriterinin dikkate alınacağı belirtilmiş idi. Yani

kanunun ilk halindeki gibi %80 'lik kısmı nüfusa, kalan %20 'lik kısım yönetmelikle dağıtılır şeklinde bir düzenlemeye gitmemiş, %100' ünün nüfusa göre dağıtılması gerektiği hükme bağlanmış idi. 2001 yılındaki bu değişikliğe göre payın tamamı nüfus esasına göre dağıtıldığı için İSKİ payı da aynı şekilde sadece nüfusa göre dağıtılan oran üzerinden yani %100 üzerinden hesaplanacaktı.

Ancak daha sonra 15.07.2008 tarih 26937 sayılı Resmi Gazete ile 5779 sayılı “*İl Özel İdarelerine Ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun*” yürürlüğe konarak 2380 sayılı kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı kanun, 2380 sayılı kanunun ilk haline benzer bir düzenlemeye gitmiş, büyükşehir ilçe belediyelerine gönderilmesi gereken iller bankası paylarının %90'ı nüfusa göre, %10'u ise yüzölçümüne göre dağıtılacağı hükme bağlanmıştır.

İSKİ Kanunu yine ilk haliyle kaldığı dikkate alındığında, İller Bankası tarafından nüfusa göre büyükşehir ilçe belediyelerine gönderilen %90'lık kısım üzerinden Su ve Kanalizasyon İdarelerine pay verilmesi gerekmektedir.

5779 sayılı kanunun belediye paylarının dağıtılmasıyla ilgili kısmı, 2380 sayılı kanunun ilk halindeki düzenlemeye benzer olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır. Yapılan değerlendirme 2380 sayılı Kanun'un ilk hali ile ve 2560 sayılı İSKİ Kanun'un birbirine uyumluluğu ile yapılmalıdır. İller bankası tarafından verilen olumsuz yanıtların mevcut mevzuat hükümleriyle çeliştiği ortadadır.

Bu durum, Belediye'nin gelir kaybına sebebiyet vermekte ve mali tablolarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; ”Yapılan tespitte Mali Hizmetler Müdürlüğümüzce iştirak edilmiş olup, genel bütçe vergi gelirlerinden belediye için ayrılan payın hatalı hesaplanmasına 08/05/2018 tarih 204 sayılı Mali Hizmetler Müdürlüğünün yazısıyla itiraz edilmiş olup, yazımız ekinde sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak İştirak edilen bulguyla ilgili konu önümüzdeki denetimlerde takip edilecektir.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO				
SİVEREK BELEDİYESİ				
AKTİF HESAPLAR		2015	2016	2017
1- DÖNEN VARLIKLAR		72.125.015,28	63.251.713,03	17.146.483,24
10-HAZIR DEĞERLER		12.492.285,09	1.313.983,88	2.901.604,40
	102- BANKA HESABI	12.305.232,93	924.635,28	2.394.245,02
	109- BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	187.052,16	389.348,60	507.359,38
11- MENKUL KIYMETLER VE VARLIKLAR				
12- FAALİYET ALACAKLARI		56.195.173,64	58.516.467,12	11.020.984,92
	121-GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	56.157.060,00	58.035.229,55	8.082.427,61
	122-GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	14.906,03	414.453,52	278.875,83
	126-VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	23.207,61	66.784,05	94.534,44
	127-DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI			2.565.147,04
13-KURUM ALACAKLARI				
14-DİĞER ALACAKLAR			5.789,19	4.318,45
	140-KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		5.789,19	4.318,45
15-STOKLAR		460,2		
	150-İLK MADDE VE MALZEME HESABI	460,2		
16-ÖN ÖDEMELER		358.675,56	358.675,56	283.004,83
	162-BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	358.675,56	358.675,56	283.004,83
18-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER				
19-DİĞER DÖNENE VARLIKLAR		3.078.420,79	3.056.797,28	2.936.570,64
	190-DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	3.078.420,79	3.056.797,28	2.936.570,64
2- DURAN VARLIKLAR		95.584.496,43	105.467.573,91	222.134.869,55
21-MENKUL KIYMETLER VE VARLIKLAR				
22-FAALİYET ALACAKLARI				
23-KURUM ALACAKLARI				
24-MALİ DURAN VARLIKLAR				11.418.035,66
	240-MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			11.408.035,66
	241-MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI			10.000,00
25-MADDİ DURAN VARLIKLAR		95.584.496,43	105.467.573,91	210.716.833,89
	250-ARAZİ VE ARSALAR HESABI	218.777,87	50.000,00	22.112.297,26
	251-YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	70.325.750,70	71.398.789,21	99.845.143,84
	252-BİNALAR HESABI	18.053.210,90	26.605.560,49	67.668.221,80
	253-TEŞİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	2.529.805,86	2.635.497,30	2.987.428,84
	254-TAŞITLAR HESABI	3.016.062,42	3.016.062,42	3.124.305,12
	255-DEMİRBAŞLAR HESABI	2.679.247,23	3.575.082,07	5.090.120,98

	257-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-8.953.465,55	-16.920.297,67	-17.078.976,31
	258-YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	7.715.107,00	15.106.880,09	26.968.292,36
26-MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR				
	260-HAKLAR HESABI	247.801,18	385.743,18	432.003,59
	268-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-247.801,18	-385.743,18	-432.003,59
28-GELECEK YILLARA AİT GİDERLER				
29-DİĞER DURAN VARLIKLAR				
3-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		27.058.718,41	22.433.380,27	33.306.934,10
30-KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		6.615.679,71	6.663.748,21	9.417.521,14
	300-BANKA KREDİLERİ HESABI	6.615.679,71	6.663.748,21	9.417.521,14
31-KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR				
32-FAALİYET BORÇLARI		3.282.169,34	6.906.915,37	10.242.867,16
	320-BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	3.282.169,34	6.906.915,37	10.242.867,16
33-EMANET YABANCI KAYNAKLAR		2.423.751,27	2.757.422,43	4.567.511,92
	330-ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.302.060,14	1.054.466,66	1.559.880,58
	333-EMANETLER HESABI	1.121.691,13	1.702.955,77	3.007.631,34
34-ALINAN AVANSLAR				
36-ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		14.737.118,09	6.105.294,26	9.079.033,88
	360-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	5.840.387,49	375.133,77	483.838,56
	361-ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	8.045.052,76	547.106,58	506.164,16
	362-FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	851.677,84	45.672,65	134.195,95
	368-VADESİ GEÇMİŞ ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI		5.137.381,26	7.954.835,21
37-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI				
38-GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI				
39-DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
4-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		14.248.656,29	40.362.727,48	58.341.577,27
40-UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		14.248.656,29	11.604.633,54	22.180.628,67
	400-BANKA KREDİLERİ HESABI	14.248.656,29	11.604.633,54	22.180.628,67
41-UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR				
43-DİĞER BORÇLAR			20.388.495,02	26.340.175,17
	438-KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI		20.388.495,02	26.340.175,17
44-ALINAN AVANSLAR				
47-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI			8.369.598,92	9.820.773,43
	472-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		8.369.598,92	9.820.773,43
48-GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI				
49-DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
5-ÖZ KAYNAKLAR		126.402.137,01	105.923.179,19	147.632.841,42
50-NET DEĞER		39.109.951,01	33.714.662,82	146.202.338,56

	500-NET DEĞER HESABI	39.109.951,01	33.714.662,82	146.202.338,56
51-DEĞER HAREKETLERİ				
52-YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI				
57-GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		51.438.991,38	75.911.838,16	64.521.027,27
	570-GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	51.438.991,38	75.911.838,16	64.521.027,27
58-GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI				-3.703.321,79
	580-GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)			-3.703.321,79
59-DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		35.853.194,62	-3.703.321,79	-59.387.202,62
	590-DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	35.853.194,62		
	591-DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)		-3.703.321,79	-59.387.202,62

SİVEREK BELEDİYESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

HESAP KODU	YARDIMCI HESAP	GİDER TÜRÜ	2015	2016	2017
630		GİDERLER	(TL)	(TL)	(TL)
630	01	Personel Giderleri	14.625.938,81	16.314.735,07	18.679.714,56
	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.558.105,77	2.849.310,47	2.971.160,89
	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	26.260.978,65	36.223.979,76	44.536.094,76
	04	Faiz Giderleri	2.500.978,64	1.779.047,85	2.173.303,12
	05	Cari Transferler	618.731,52	436.176,13	898.495,21
	07	Sermaye Transferleri	677.898,44	356.538,96	504.799,42
	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	6.972,48	15.969,07	18.275,26
	13	Amortisman Giderleri	4.939.926,69	8.220.909,32	992.935,23
	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	6.359.924,48	4.220.613,45	8.797.738,70
	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	1.462.410,65	1.296.110,29	53.013.301,33
	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler			9.789.109,59
	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler			
	99	Diğer Giderler	0,22		
		TOPLAM	60.011.866,35	71.713.390,37	142.374.928,07
600		Gelirler Hesabı			
600	01	Vergi Gelirleri	36.033.298,65	7.494.146,65	9.506.172,20
	03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	1.888.502,27	1.899.725,43	952.202,54
	04	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	2.198.308,09	2.668.275,80	3.885.436,80

	05	Diğer Gelirler	55.744.951,96	55.947.920,70	68.643.913,91
		GELİRLER TOPLAMI	95.865.060,97	68.010.068,58	82.987.725,45
		FAALİYET SONUCU(+/-)	35.853.194,62	-3.703.321,79	-59.387.202,62
		FAALİYET SONUCU NİTELİĞİ			